

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 06.11.2022

Sayı: 326

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Erhan USTA
Samsun Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 07 Kasım 2022	Esas No: 2/4710

[Handwritten signature]

0 4 Kasım 2022

TBMM GENEL EVRAK
0 4 Kasım 2022
No: 1107759

GEREKÇE

Ülkemizde yolsuzluk iddialarının en yoğun yaşandığı alan kuşkusuz kamu ihale alanıdır. 04/01/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanun kapsamındaki bazı kurum ve kuruluşların mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin sonradan istisnalar kapsamına alınmak suretiyle; şeffaflık, rekabet ve eşit muamele gibi kamu alımlarında geçerli ilkelerin ortadan kalkmasına, ihalelerin olması gereken bedelden daha yüksek bir bedel ile ihale edilmesine, böylelikle kaynak israfına ve genelin yoksulluğuna sebep olunmaktadır. Bu kapsamda Teklifimizle, kamu alımları ilkeleri göz ardı edilerek, muhtelif özel maksatlarla sonradan istisnalar kapsamına alınan kamu kurum ve kuruluşların mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin istisna kapsamı dışına alınarak yolsuzluk ve yoksulluklarla mücadele amaçlanmıştır.

Bu çerçevede bir diğer önemli konu; Kanunun 21 inci maddesinde düzenlenen pazarlık usulüdür. Bu maddenin (b) bendi ile doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması halinde pazarlık usulü uygulanabilecektir. Uygulamada istisnai olması gereken ve Kanun metninde belirlenen şartların gerçekleşmesi zorunluluğu bulunan bu usule, idareler tarafından sıkça başvurulduğu, mobilya alımından taşıt kiralınmasına kadar ivedilik ya da özellik arz etmeyen pek çok alımın bu usulle gerçekleştirildiği görülmektedir. Son yıllarda yapılan ihalelerin tutar olarak neredeyse yüzde doksanına varan oranda pazarlık usulünün idarelerce kullanıldığı müşahade edilmektedir. Kısaca istisnai olması gereken pazarlık usulü uygulamada temel ihale yöntemi haline gelmiştir.

Özellikle idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması halinde bir netlik sağlanamadığından uygulamada çok ciddi eleştirilere yol açmakta ve idareler tarafından kötüye kullanılmaktadır. Bent kapsamında öngörülemeyen durumların neler olacağı belirsizdir. Bu nedenle idarelerin bendi adeta bir çıkış kapısı gibi görerek çoğu kere yanlış değerlendirme ve uygulamaları getiriliş amacına uygun düşmemektedir.

Bu bent kapsamında ihalelere, idareler, kabul edilebilir gerekçelerle ve gerçekten gerektiğinde başvurulmalıdır. Aksi halde denetimde zafiyet yaşanması kaçınılmaz olacaktır.

Şeffaflık, güvenilirlik, eşitlik ve hukuka uygunluğun gereği olarak öngörülemeyen kavramına açıklık getirilmesi önemlidir. Sonradan eklenen ve idarelere keyfiyet getiren ve dolayısıyla mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin belli kişi ya da firmalara ihale edilmesine ve ihalelerin olması gereken bedelden daha yüksek bir bedel ile ihale edilmesine sebep olan, yolsuzluk ve yoksulluğun önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Muhtelif tarihlerde sonradan eklenen madde hükümleri ile getirilen istisnalar kaldırılmıştır. Şeffaflık, rekabet ve eşit muamele gibi kamu alımları ilkelerini ihmal eden, ihale işlemlerini keyfiyete açık hale getiren, böylelikle mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin olması gereken bedelden daha yüksek bir bedel ile ihale edilmesine sebep olan, yolsuzluk ve yoksulluğun önlenmesi amacıyla madde hükmünde yeni düzenleme yapılmıştır.

MADDE 2- Sonradan eklenen ve idarelere keyfiyet getiren ve dolayısıyla mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin belli kişi ya da firmalara ihale edilmesine ve ihalelerin olması gereken bedelden daha yüksek bir bedel ile ihale edilmesine sebep olan, yolsuzluk ve yoksulluğun önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmıştır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

KAMU İHALE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 04/01/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, y, z, aa ve bb bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

“b) Savunma, güvenlik veya istihbaratla ilgili mal ve hizmet alımları ile yapım işleri,

c) Uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yaptırılacak olan ve finansman anlaşmasında farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağı belirtilen mal veya hizmet alımları ile yapım işleri,”

MADDE 2- Kamu İhale Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması,

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.